

der er gaaet en Tid, vil mange falde fra, og man faar da flere Lodder, end man egentlig bryder sig om. Man kunde derfor vistnok her gøre en Indskrænkning. Man kunde sige, at kun de, der have haft Ophold en vis Tid i Kommunen, skulde være berettigede til at faa Lodder; thi først da blive de egentlig fæstnede til Kommunen, staa i nær Forbindelse med Kommunen. Jeg mener ikke, at de skulde have Forjærgelsesret, have været 5 Aar i Kommunen; men nogen Tid, lad os sige 1 à 2 Aar. Det tror jeg, vil bevirke, at der ikke blev en saa stor Tilstrømning for at faa Lodder. Dernæst vilde jeg finde det meget heldigt, naar der udtrykkelig blev sagt i denne Paragraf, at det er kun hæderlige, stræbsomme Folk, der kunne faa Lodder. Naar der kommer daarligere Personer, Drukkenboldte, Vagabonder o. s. v., er der ikke Grund til at gøre noget for dem. Det er imidlertid noget, man kan lægge i Sogneraadets Hænder ved at sige, at kun de, der ere stræbsomme, hæderlige Folk — eller man kunde bruge lignende Ord — skulde have Udgang til at faa Lodder. Jeg tror derfor, at man maa gøre en lille Indskrænkning i Paragraffen, og jeg tror, det vil være til Held for Kommunen, uden derfor at være til Skade for de egentlige stræbsomme og hæderlige Folk i Kommunen.

Det var den ene Bemærkning, jeg vilde gøre. Min anden Bemærkning gælder § 12. Der staar her: „Skulde det Tilfælde senere indtræffe, at der i en Kommune ikke findes det tilstrækkelige Antal af saadanne ifølge denne Lov lejeberechtigede, som ønske at indtræde i Lejeforholdet, kan Sogneraadet midlertidig udleje de overlødige Jordlodder paa Aaremaal til den højstbiddende.“ Med Hensyn hertil vil jeg blot gøre opmærksom paa, at jeg har hørt fra flere Sider — ikke her i Salen — den Udtalelse, at naar Paragraffen lyder saaledes, ville Sogneraadene saa vel ogsaa have Lov til, naar de ikke kunne faa en Lod lejet ud, at opføre et Hus derpaa. Jeg tror ikke, at det har været Forslagsstillernes Mening, at det skulde være tilladt; thi saa vilde den egentlige Hensigt med Loven blive modvirket, nemlig at man skal ikke bebygge, men leje ud til Havelodder. Jeg har just fremhævet dette her, fordi det er fremdraget for mig, og derfor vilde jeg gerne have, at dette Spørgsmaal skulde diskuteres af det eventuelle Udvalg, som bliver nedsat; saaledes, at det virkelig kommer til at staa i Loven, om der haves en saadan Tilbuds eller ej. Det er nemlig en meget vigtig Sag. I øvrigt har jeg ikke noget videre at bemærke; men jeg vil i al Korthed gentage min Mening, og den er, at i Anerkendelsen af det gode Formaal, som Forslaget

tilsigter, skulle vi undertaste det en indgribende velvillig Behandling; men, forinden det vedtages, ønsker jeg, at de Oplysninger, som jeg her har paapeget, maa blive indhentede.

Berg: Det forekommer mig noget underligt, at Ordføreren for Forslagsstillerne til dette Forslag, det ærede Medlem for Maribo Amts 4de Valgtreds (Clausen) tog mine velvillige Bemærkninger i forrige Møde saa ilde op, som han gjorde. Han havde mange Indsigelser imod, hvad jeg havde fremsat. Jeg vil ikke opholde det høje Ting med at drøfte det videre pro & kontra ham og mig imellem; men jeg vil fremsætte hans Grunde for og mine Grunde imod Lovforslagets Bestemmelser navnlig med Hensyn til enkelte Punkter. Jeg fremsførte, at § 2 i Loven ikke bestemte fastsatte, om de paagældende Indbyggere og Husmænd have Ret til at kræve to Skpr. Land eller kun en à to Skpr. Jeg udtalte, at jeg troede, det var Forslagsstillernes Mening, at de skulde have Ret til at kræve to Skpr. Jeg spurgte; men den ærede Ordfører gik udenom. Jeg noterer blot dette. Det kunne vi senere aftale om. Saa fremsatte jeg det Spørgsmaal til de ærede Forslagsstillere: Hvad er to Skpr. Land? Jeg kunde ikke tro, det var muligt, at man blot mente geometrisk Maal. Jeg havde ikke tænkt mig, at det var deres Mening, naaget de ikke havde nævnt noget Boniteringsmaal, blot at henstille Begrebet to Skpr. Land geometrisk Maal. De vide, at der købes store Strækninger, Lønder Land i Sneve, ja jeg kan sige i hundredevis, til Opdyrkning eller Stovbeplantning for en Pris af 30—39—40 og, naar det gaar meget højt, 50 Kr. pr. Td. Land. Naar nu Strækninger, der ere større, end enkelte af de største Der, ligge hen, vel sagtens for en væsentlig Del bestaaende af Jord, der om den end ikke ganske er af denne Besskaffenhed, saa dog godt kan blive af denne Besskaffenhed for den Dels Bedkommende, der udlægges, og mange Steder maa blive det, naar den ikke maa ligge mere end 1,000 Men fra Guljet, og naar man af den Jord ikke maa udlægge mere end to Skpr. geometrisk Maal, saa stønner jeg ikke rettere end, at der kan være mangfoldige Steder, hvor denne Jord kan faa en Værdi af fra 7 til 10 Kr. Det maa have været de ærede Forslagsstillere vitteligt, at der kan gives mangfoldige af dem, som denne Lov skulde ramme, der kunne foa Ret til at faa udlagt Jord, der i Handel og Wandel sættes til omtrent 10 Kr. I disse Tilfælde forekommer det mig næsten at være at gøre Nar ad det Hele, at ville vedtage en Lov